

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Az „UJ KELET” telefonjai

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal — — — 977
Zs. N. Sz. — — — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI

Ron

Egész é

Félévr

Negy

Egy hón

Egy szám a

varon és vidéken

Csehszlovákiában

Egy hónapra — 12 ck

Egy szám — 1 ck

VI. évfolyam, 3. szám

Cluj -- Kolozsvár 5683. Adar 5.

1923. február 21. Szerda

Kulisszák nélkül

David Lloyd George, amióta megszünt Anglia legfélelmebb minisztere lenni, a világ legfélelmebb publicistája. Cikkeiben, amelyek a föld hatvan legnagyobb lapjában egyszerre jelennek meg, megdöbbentő világossággal és éleselméjűséggel mutat rá Európa legnaibb problémáira. Legutolsó cikke, amelyet a „Neue Freie Presse” ma ideérkezett száma közöl, egész sereg súlyosnak látszó diszletet tol félre az események színpadáról és a néző a problémának eddig nem ismert mélységeit tekintheti át. Mintha ez az impulzív Lloyd George, aki miniszterelnöksége idején is nem egyszer tanujelét adta, hogy tud néha a gorombaságig, sőt a kellemetlenségig menően is őszinte lenni, azt írta volna cikkei halántékára mottónak: „El a kulisszákkal!” Az angol-francia viszályról Lloyd George e legutóbbi cikkében a dolgokat fenekéig ismerő ember luciditásával állapítja meg, hogy főként anyagi motívumai vannak. Hogy ne mondjuk zsebmotívumai. Lloyd George nem szűgyeli a póre szavakat. Mi angolok — mondja — a világ nemzetközi ágensei vagyunk. Kereskedők és szállítók. A mi földünk és a klímánk mindig is mostoha volt, nekünk mindig dolgoznunk kellett, kereskedünk, járjuk a tengeréket, hogy megéljünk. De ebben a pillanatban másfélmillió munkanélkülünk van s az összeg, amelyet az állam ennek a másfélmillió dolgozatlannak kifizet, nagyobb, mint amekkorát Németországnak kell fizetnie. És e roppant teher ellenére Anglia kötelezte magát, hogy visszafizeti Amerikának azokat a pénzösszegeket, amiket a háboru alatt az Egyesült-Államok polgárai kölcsönöztek. Hatvan éven keresztül fog fizetni Anglia, noha nem tudja, hogy fog-e tudni fizetni, hogy ipara, kereskedelme, gyarmatgazdasága bírja-e a sarcot. Anglia, amelynek kereskedelmét a háboru elpusztította, többet szenvedett mint Franciaország, amelynek egyes tartományait dulta fel a háboru. Ezzel szemben Anglia bejelentette, hogy fizet és Anglia adóssai ridegen kitartanak amellett, hogy nem fizetnek. Poincaré a kamarában meg is mondotta, hogy Franciaország nem fizet és nem is fizethet, mindaddig, amíg Németország nem tesz eleget kötelezettségeinek.

Anglia első taktikai kudarca, amelyet Lloyd George leleplez, ez: Bonar Law kormánya a párisi konferencián elkövette a baklövést, hogy az összetűlés első napján kérte az adósságot a szövetségesektől. A belgáktól, a franciáktól és az olaszoktól. Megtörtént először a háboru óta, hogy Anglia izolálva maradt. Franciaország nem először próbálta megkezdeni a Ruhr-akciót, de mert Anglia Olaszországgal mindig együtt masirozott, Belgium tétovázott és Franciaország szándékai csirájukban elfojtódak. De abban a pillanatban, amikor Anglia a szövetségesek sebeit kezdte fészegetni, összefogtak ezek a szövetségesek s a szent Zseb nevében Anglia ellen szavaztak. Poincaré megnyerte a csatát és megkezdhette a bevonulást a német szentertültre.

Ma nyilván látják valamennyien, az angolok is, az olaszok is, sőt a józan franciák is, — akikről Lloyd George azt írja: szentül hiszem, hogy van egy Franciaország, melynek nem Poincaré a szóvivője — ma már minden jobb szemű európai látja, milyen baj volt ennek a Ruhr-akciónak a megkezdése. Mussoliniék, az antant fenegyerekei maguk is így kiáltanak fel: „Ha az antant felbomlik, mindennek vége, senki se tudja az eljövendő nagy háboru meg-

akadályozni, mert az egyetlen nagy tekintély, amely utját állhatta volna a szerencsétlenségnek, megszűnt tekintélynek lenni. És Baldwin angol kincstári miniszter, aki feláll az alsóházban, hogy feleljen a Ruhr-ellenes munkászervezeteknek és Lloyd George cikkeire, ezt mondja: „Mindenki tudja, milyen borzasztó a katasztrófa, amely Európára rászakadt, de senki se tud olyasmit ajánlani, ami segítene. Maga Lloyd George se. És ez, fájdalom, igaz. A katasztrófa itt van, ante portas, sőt a kapuk a Ruhr-vidéken már meg is tárultak előtte és

senki nem tudja, mit csináljon. Poincaré talán már elrendelné a visszavonulást ezen a kapun, ha nem félne, hogy visszaözönlő tankok és ágyuk őt magát fogják elgázolni. A kamara külügyi bizottsága előtt a titoktartás jele alatt nyilatkozik s ez a titkolódzás mintha félig-meddig beismerése volna a kudarcnak. De egyéb kulisszamentes beismerés aztán nem történik. A Ruhr-akció folyik tovább, a katasztrófa gördül tovább. Európa terhes napok előtt és nincs senki, aki megmondaná, mit kell csinálni.

Az angol alsóház Ruhr-vitája

Lloyd George Franciaország összeomlásától tart

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Londonból jelentik: Ma kezdődött meg az angol munkáspártnak a Ruhr-megszállás ügyében felvetett vitája. Fisher liberális képviselő kijelentette, hogy ő barátja Franciaországnak, de ez a barátság a francia megszállás következtében sokat veszített erejéből. Reméli, az országot nem téveszti meg néhány angol lapnak az a híresztelése, mintha a brit közvélemény helyeselné a francia megszállást. Az angol-francia barátság megszakadása rettenetes következményekkel járna.

Lambert szenátor megkérdte Bonar Law-tól, hozzájárul-e a német jóvátétel leszállításához és ahhoz, hogy Anglia mondjon le a szövetségesektől járó követeléseiről. A miniszterelnök kijelentette, hogy a jóvátétel leszállítása ügyében a németek még nem terjesztettek elő javaslatot. Wedgewood ezredes kérde a kormánytól, igaz-e, hogy a németek eredetileg nagyobb összeg megfizetését ajánlották fel, mint amit most követelnek tőlük. Baldwin igenlőleg válaszolt. Robert Cecil azt fejtette, hogy az angol politika egyetlen célja a brit-francia barátság ápolása. A downingstreeti népgyűlés további részében hangsúlyozták, hogy az angol politika egyáltalán nem változott. Bonar Law továbbra is fentartja a semlegességet.

Lloyd George csodálkozását fejezte ki Robert Cecil magatartása miatt, aki két évvel ezelőtt

a jóvátételi kérdést a népszövetségre akarta bízni. — Amig a kabinet élén állottam, — mondta Lloyd George — Robert Cecil mostani nözetét képviseltem. Azt hirdettem, hogy az angol és francia demokráciának karöltve kell együttthaladnia. Ez az álláspont azonban nem jelenti azt, hogy Anglia köteles Franciaország önhatalmu külön cselekvéseit, amelyek veszélyeztetik a világbékét, helyeselni. Franciaország iránti barátságomra kérem a kormányt, intézkedjék és mentse meg Franciaországot az összeomlástól. A franciák akciója téves számításnak bizonyult, amit a franciák is kénytelenek lesznek belátni. A francia politika hamis uton halad és így Anglia csatlakozása a hadművelethez lehetetlen. Nehezen tudom elhinni, hogy Franciaországot a Ruhr-akcióban kizárólag az a törekvés vezette, hogy ezáltal az őt megillető német fizetésekhez jusson. Véleményem szerint Franciaország egészen más szándékokat táplál. Bonar Law mindent elkövetett a jóviszony megtartására, de a franciák ezt szétdulták és keveset törődtek az angol barátsággal. Franciaország torkonragadhatja Németországot, de ezzel pozitív eredményeket nem fog elérni. Németországban súlyos zavargások vannak, amelyek úgy Angliára, mint Franciaországra, sőt egész Európára a legnagyobb veszélyt jelentik. Anglia azt javasolta Franciaországnak, hogy egyezzen meg Németországgal, de a franciák ezt a javaslatot is elutasították.

Az alkotmányreform a kamara előtt

Megszavarták az adójavaslatot és devizatörvényt. A kamara és szenátus ülése

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A parlament lázas sietséggel dolgozik. A kamara tegnapi ülésén a pénzügyminiszter betervezte és a sürgősség kimondásával megszavaztatta az adójavaslatokat. Utána ugyancsak Vintila Bratianu pénzügyminiszter terjesztette be a devizatörvények ellenőrzéséről szóló javaslatot, amelyet szintén megszavazott a kamara. A belügyi tárca részére a kamara nagyobb rendkívüli hitelt szavazott meg. Közben befejezték az alkotmányreform bizottsági tárgyalását.

Egyes liberális képviselők azonban nem tartották célszerűnek minden átmenet nélkül az alkotmányreform tárgyalására áttérni, mert időt akarnak a szükségesnek vélt módosítások megbeszélésére és megfogalmazására.

Ezért azt az óhajukat fejezték ki a miniszterelnök előtt, hogy az alkotmánytervezet benyújtása előtt egyhetes szünetet tartson a Ház. A miniszterelnök erre hajlandónak mutatkozik és ilyenformán valószínű, hogy a kamara ma egyhetes szünetet kezd. A szünet után az

alkotmánytervezet tárgyalását megkezdik, amely előreláthatólag több hetet fog igénybe venni, de a kormány husvét előtt föltétlenül tető alá kívánja hozni az alkotmányt.

A kamara

Bukarest, február 20. A kamara ülésén Pistiner, Draghmic, Betzeanu és Cazacliu kisebb jelentőségű felszólalásai után Bratianu Vintila pénzügyminiszter betervezte az adóreformjavaslatot, melyet a szenátus különböző módosításokkal megszavazott és kéri a sürgősség kimondását. A kamara ezt megszavazza.

Anghelescu közoktatásügyi miniszter törvényjavaslatot nyújt be a közoktatásügyi minisztérium számára szükséges rendkívüli hitelről.

Elnök ezután szünetet rendel el.

A kamara ülésének újramegnyitása után Bratianu Vintila hosszabb beszédben vázolja az adójavaslatok fontosságát.

Spineanu parasztpárti a javaslat ellen foglal állást és kijelenti, hogy a parasztpárt azt nem szavazza meg.

Előnk a javaslatot szavazás alá bocsátja a kamara nagy többséggel megszavazza, azokkal a módosításokkal, amelyeket a szenátus eszközölt rajta.

Bratianu pénzügyminiszter a devizázletek ellenőrzéséről szóló javaslatot terjeszti a Ház elé. Elsőnek a javaslatot Spineanu parasztpárti szőlőbozsa és ellene foglal állást, mert privilégiumot ad a nagybancoknak. Hans Otto Roth szász képviselő ugyancsak a devizarendelet ellen foglal állást és hangsúlyozza a szabadforgalom hasznosságát. Bratianu Vintila válasza után a javaslatot szavazás alá bocsátják, melyet a Ház elfogad.

A belügyminiszteri tárca részére egy nagyobb összegű rendkívüli hitelt szavaz meg a kamara, mellyel az ülés végetért.

A szenátus

A szenátusban Marzescu munkaügyi miniszter benyújtotta a fogászat gyakorlásáról szóló törvényjavaslatot, melyet a kamara már megszavazott.

Gussi kérdést intéz a kormányhoz, hogy áll-e vizsgálat Stere ismert ügyében. Majd a cukorhiány ügyében interpellál.

Ezután a szenátus tagjai a szekciókban dolgoztak.

Minisztertanács

Bukarestből jelentik: Ma délelőtt minisztertanács volt, amelyen elhatározták, hogy március másodikáig szünetet adnak a parlamentnek és ezalatt megválasztják az alkotmányreform előadóit. Szóba került a szépművészeti és közmunkaügyi minisztérium felosztása. Azután bizottságot választottak, amely törvényjavaslatot dolgozzon ki a külföldiek ingatlanvásárlási jogának korlátozásáról. A bizottság tagjai Duca, Florescu és Constantinescu miniszterek lettek. A minisztertanács ezután a köztisztviselők ügyével foglalkozott és elhatározta, hogy felhívást intéz a tisztviselők vezetőihez, szüntessék be az agitációt, mert a kormány rövidesen javítani fog a hivatalnokok helyzetén.

Kemal bejelenti a háborút

Konstantinápoly, február 20. Kemal pasa ma megnyitotta a szími gazdasági kongresszust. Megnyitó beszédében kijelentette, hogy a szövetségesek visszautasították Törökország jogos követeléseit, most tehát harcolni kell a teljes függetlenségért. Máltai jelentés szerint onnan hét angol torpedónaszád elindult Kelet felé. A görög kereskedelmi hajóknak megtiltották, hogy a török kikötőkben borgonyt vessenek, mivel Törökország a lausannei konferencia megszakítása óta hadiállapotban van Görögországgal. A török lapok ez intézkedéssel kapcsolatban biztosra veszik a görög-török háború új kitérését.

Az ötvenéves Bialik

Irtá Giszkalay János

Ritka alkalom a mi napjainkban és a történetünkben: a világ zsidósága ünnepel, Chajim Nachmann Bialik, a zsidó nemzet legnagyobb élő poétája most lépett életének ötvenedik évébe. A zsidó nemzet még messze van attól a lehetőségtől, hogy nagy fiát intézményesen és a nemzet elismerését egyetlen pompás aktusban kifejezve tudja ünnepelni. De nincs is olyan hivatalos ünneplés, mely csak megközelítően is kitudná fejezni a lelkeknek azt a hódolatát, mely Bialikot jubileuma alkalmából körülveszi. Ujságok és írók, tudósok és poéták hódoló megemlékezései, mind csak halovány visszfényre egy nemzet átszellemült ünneplésének, mellyel talán nem is Bialik szellemét, hanem Bialik személyében a zsidó génusz inkarnációját, vagy talán mondjuk így: Bialik alkalmából saját magát ünnepli. Milliós és milliós szempár felragyogó sugarából szöveget kellene szöni, vagy napfényű baldaobint: csak ez tudná megtestesíteni ezt az ünneplést. Mert hiszen a föld keresztségének olyan helye, ahol zsidók élnek és ahová a zsidó nemzeti reneszánsz egy tavaszos szellője el ne hatott volna. De bárhol is vannak zsidó életet élő zsidók, ott mostanában Bialik nevére felragyogtak a szemek. Mert Bialik több a zsidó népek, mint egy pártján költő-zseni. Egért ő s megtestesülés. Szimbólum. Az új nemzeti életet hirdető zsidó nép szublimuma, erejének tudatossága — és gyözelme.

Az irredentizmus vérvádja, amelyről az „Infratirea“ azt írja, hogy nem antiszemizmussal

— Az Uj Kelet tudósítójától —

„Nem antiszemizmussal, amit alább megírunk“, mondja az „Infratirea“ című liberális lap társunk és mi hitelt adunk szavainak. Nem antiszemizmussal, — csak egy kis vérvád. Egy kis izgatás, most már nemcsak az erdélyi, de a regátbeli zsidóság ellen is. Ilyen fantasztikus vérvád! Mintha a középkor kazamatáiból kongana felénk. Lehet, hogy az „Infratirea“ nem izgató szándékból írta, ez nem is illenék a kormány erdélyi félhivatalosához, amint hogy csakugyan már eleve tiltakozik az ilyen feltevés ellen, de ez esetben súlyos tévedésről és rosszindulatról sугalmazásról van szó, ami szintén gondolkodóbaejtő jelenség, ha épen a kormány lapjánál fordul elő. Az „Infratirea“ nem kisebb bünyer vádolja a regáti zsidókat, minthogy magyar irredenta érzelműek. A regáti zsidók! Az erdélyi zsidókról már ne is essék szó, azok nyilvánvalóan irredenták. És miért irredenták a regáti zsidók?

— Mert az erdélyi magyar iskolában — írja az „Infratirea“ — így többek között a Marianumban, több regátbeli zsidó lány tanul. Ez nem indokolható azzal, folytatja tovább a félhivatalos, hogy a szülők szabadon rendelkeznek afölött, milyen iskolába adják gyermekeiket. Azért nem, mert a regáti zsidó szülők ezt abban az időben tették, amikor Erdélyben egy nehéz probléma volt napirenden: a zsidó iskolák előadási nyelve. Megállapítást nyert, hogy a magyaroknak és az elmagyarosított zsidóknak befolyása alatt (utóbbiak a magyar párt egy reakciós politikáját követik) egyes erdélyi zsidó iskolák, amelyek már hajlandók voltak a román nyelv elsőbbségét a magyarral szemben elismerni, ma is magyarul tanítanak és gyűjtőpontjai a magyarosításnak és hirdetik a régi Magyarország pánnagyar elveit. A regáti zsidóknak ezt a gesztusát tehát az itteni zsidóság törekvései iránt való szimpátiának kell tekinteni, amely a magyar rokonszenvet pártolja és az iskolákban a régi Magyarország által rendszeresített tankönyvekből tanít. Mindezt a jóhiszemű zsidóság részére jegyezzük fel, valamint azoknak, akik siettek indokolatlan tiltakozásokkal a kedélyeket felizgatni. Mindehhez még egy megjegyzést fűzünk. Megállapítjuk ugyanis, hogy az erdélyi magyar irredenta propagandát nem is annyira a magyarok csinálják, kivételt képeznek a Grandpierre és Jósika urak köré csoportosuló politikusok, akik a budapesti összekövészeket szító párthoz tartoznak, hanem a zsidók. Konkrét tény, hogy az erdélyi pánnagyar propagandát az itteni sovíniszta magyar sajtóban zsidó eredetű magyar sovíniszta csinálják. Ez az

„Ellenzék“ esete és majdnem minden magyar újság, de különösképen a Roboz ur klerikális lapjaé.

— Valaki azt kérdezhetné: milyen összeköttetés áll fenn eme tény és a Marianumban tanuló zsidó leány. esete között. Van összefüggés, mert a regáti zsidó szülők filomagyarsága az erdélyi magyar sovíniszta lapoknál dolgozó zsidó újságírók és politikusok vezetése alatt álló erdélyi zsidóságot támogatja törekvéseiben, hogy a magyarság kebelén belül maradjanak. Történik ez épen akkor, amikor az erdélyi zsidóság nagy része komolyan az a törekvést áruja el, hogy lojálisan közeledjék a román államhoz. A regáti zsidók ilyenformán erősítik az elmagyarosított zsidók törekvéseit, akik közül sokan a magyar újságok, mint az „Ellenzék“ és „Ujság“ által képviselt magyar pártban vezető szerephez jutottak (bizonyosság rá Sebestyén és dr. Berkes urnak a jelenléte ennek a pártnak a végrehajtóbizottságában). Olyan megállapítások ezek, melyek mellett nem haladhatunk el szó nélkül, — fejezi be cikkét az „Infratirea“.

Megnyugtató tény, hogy az „Infratirea“ nem általánosít teljesen, csak félig. Elismeri, hogy az erdélyi zsidóság nagyrésze lojálisan közeledni akar a román államhoz. Föltételezzük, hogy bennünket is ama zsidók közé soroz, akik szintén akarják a közeledést, hiszen az Uj Kelet hirdette először az új hazába való lojális beilleszkedés szükségét. Mégis azt mondjuk, vérvád az, amit az „Infratirea“ cikke tartalmaz, a vádak egész sorozata. Lássuk az elsőt. Röviden megfogalmazva így hangzik: Erdélyben nem is magyarok csinálják az irredentizmust, hanem egyedül a zsidók. „A zsidók“, mint gyűjtőfogalom. Mire alapítja az „Infratirea“ ezt a vádat? Mert két olyan név szerepel a magyar párt vezetőségében, melynek viselői zsidó származásúak. A többiek nem is számítanak, csak ez a kettő. És e kettő révén az egész zsidóság. Hiába irtuk le már számtalanszor, hogy ezek az urak, ez a kettő, nem képviseli a zsidóságot, az erdélyi zsidóság a maga útját járja és semmi köze azokhoz, akik a saját felelősségükre a maguk érzelmi politikájukat folytatják. Hiába mondja maga az „Infratirea“, hogy a zsidók nagyrésze lojálisan be akar illeszkedni, pár soral odobb már „a zsidók“ csinálják az irredentizmust.

Sőt, nemcsak az erdélyi zsidók, már a regátbeliek is. Csattanó bizonyíték rá, hogy a regáti zsidók a Marianumba járatták lányukat, ezzel is kifejezést adva szimpátiájuknak a magyar irredentizmus iránt. Olyan képtelen ez a vád, hogy még csak szükségesnek sem tartjuk ellenbizonyítékokat szerezni. Hogy regátbeli zsidók, kiknek anyanyelve

1873-ban született, Orosz Lengyelország egy kicsiny piszkos falujában: Radiban. Apja földhözragadt szegény falusi korcsmáros és nagy tudós volt. Hat éves volt, amikor a szegénység szülei kezébe nyomta a vándorbotot. Városba költöztek. Sitomir ennek a városnak neve, de ott is csak a külváros dohos, szük utcáiban jutott számukra hely. Hét éves korában árvaságra jutott: meghalt az apja. Ettől az időtől kezdve nagyapja háznál nevelkedett. A kicsiny Chajim Nachmannak eddig sem jutott ki tulságosan a gyermekélet örömeiből. A lengyel-orosz gették gyermekének tulajdonképpen nincs is gyermeksége. Alig hagyja el a bölcsőt, amikor már megkezdik az élet küzdelmeire való nevelését. Őt, de sokszor négy, sőt már három éves korukban iskolába küldik, a „chéderbe“, ahol olvasásra és betűvetésre kapadják. Bialik, hat éves korában már régen „kijárta“ a chéder alsóbb fokozatait. Tizenhárom éves korában, már a „Béthamidrast“, a tanházat látogatja, ahol a talmud súlyos és bonyolult jogi, vallási problémáival grótródik. Hónapok és évek vannak szürke egyhangúságban és Bialik, magába mélyülve, a földi élettel elkülönítve ül nap-nap után egy öreg talmudtudós mellett és habzsolva szívja magába a kétezeresztendő igazságokat. De életfelelő egyedülvalóságában, kétezeresztendő szentségekbe való elmerülésben, ősi hagyományok misztikus muzsikája cseng hallkán és messzibe való elvágásosra feszíti a zsidó lélek fitekzatos erőt. És ameddig Bialik, már kora ifjúságában is testben és lélekben izomember, akaratember volt. Nem bírta sokáig Sitomir kicsiny jesivájában. Lejött

hetetlen elvágyakozás lett urrá rajta, nagyobb zsidócentrumok felé, több tudást szívni magába, mint amennyit öreg mestere nyújthatott neki. Nagyapjától kikényszeríti a beleegyezést és a litvániai Volosin városába megy, hogy az ottani nagyhírű jesiván folytassa talmudi tanulmányait. Bialik azt hitte, hogy a szent tudományok szemjagsága hajtja őt ellenállhatatlanul a nagy jesivára. Ő maga, még csak nem is sejtette, hogy az elhivatás az, mely végzetes erővel viszi őt a jövőndő teljesülések felé.

Volosinban még fokozottabb mértékben várt Bialikra az, ami elől épen menekülni akart. A volosini jesivai élet és tudományosság egyetlen központja és életmegnyilvánulása a gemára és a hozzákapcsolódó végenélküli elvont vitaközlések, a pilpul. Semmi, ami az élet valóságából bugyanná vagy ami a való életbe kapcsolódna. És mégis, Bialik itt, a talmudi viták között éli le ifjúságát és itt eszmél rá először, haesak bizonytalanul is és bátorítalan tétovázással, a maga hitványsán. A derengő új zsidó élet és új zsidó eszme hajtás sugara itt éri először az apró talmudbetűk bön-gészésébe szokott szemét. Ez az első hajtásugár ugy hátott rá, mint ahogyan a szürkületbe szokott szemre isten életet ragyogása mindig hatni szokott. Megvilágosulás, elképzés és elcsodálkozó magaráismerés. Mint amikor a szemvilágát visszanyert val ember először látja meg a saját kezét, a maga testi valóságát és magára ismer. Az önmagára ismerés gyönyörű, féjő és tudandó mánna volt ez. (Folytatjuk)

omán, vagy legrosszabb esetben jiddis, direkt kolozsvári magyar iskolába küldik tanulni lányukat, olyan iskolába, ahol a tanítás nyelvéből egy szót sem értenek. És mindezt merő szimpátiából! Nem gondolja tisztelt. lapársunk, hogy ez kissé fantasztikus? Hogy éppen a zsidó, aki a legfőbb gonddal neveli gyermekét, osupa szimpátiából, egy más, töle idegen nép irredentizmusa iránt, feláldozza gyermeke jövőjét egy érzelmes gesztus kedvéért. Nem tudjuk, járnak-e regátbeli zsidók lányai a Marianumba. Ha járnak, minden bizonnyal magyar

anyanyelvű, sőt valószínűleg magyar állampolgárságú zsidók gyermekei ezek. Számos budapesti nagyvállalat küldött le Bukarestbe képviselőt, talán ezek tanították lányukat a Marianumban? Ezek is valószínűleg azért, ha netán visszatérnek Budapestre, tovább folytathassák tanulmányaikat. Nem lényeges. De az „Infratirea“-nak mégis eleendő, hogy az irredentizmus vérvádját kovacsolja a regátbeli zsidók egyeteme ellen. „Gondolkodásra érdemes jelenség ez“ — írja az „Infratirea“. Valóban elgondolkoztató.

A király a zsidókérdés megoldását gérte

Dr. Stern képviselő audienciája a királynál

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Bukarest, febr. 20. A Belföldi Zsidók Egyesületének (Uniunea Evreilor Pamanteni) kongresszusán Dr. Stern Adolf képviselő, mint tegnap közöltük, bejelentette, hogy délután négy órakor királyi audiencián jelenik meg az uralkodó előtt és ezért kéri a kongresszust, hozza meg a határozatot. Dr. Fildermann felolvasta a határozati javaslatot, amely így szól:

A régi regát zsidó delegátusai, akik február 18. és 19-én kongresszusra ültek össze, meghalgták az Uniunea E. P. vezetőségének előterjesztéseit ama helyzetről, amelyet az alkotmánytervezet 133. szakasza szándékozik teremteni, megállapítja, hogy az alkotmánytervezet nemcsak nem biztosítja, hogy a zsidóknak a dekrétörvények által is jóváhagyott szerzett jogokat és nem teszi lehetővé azoknak megszerzését mások számára is, de veszélyezteti a már megszerzett jogokat is és lehetlenné teszi a jövőre s, hogy zsidók jogokat szerezhessenek.

A vita után, abban a tudatban, hogy ezeket a jogokat nem lehet, de nem is szabad semilyen indokollással sem csorbítani, a kongresszus elhatározza, hogy

a kétségbeesés minden ellentállásával megvédi őket.

Ezért felhatalmazza az Uniunea E. P.-t küldje el delegátusait Öfelségéhez a királyhoz, a kormányhoz és a parlamenthez, akiknek tárja fel az igaz-

ságtalanságot, amelyet elakarnak követni és kéri a leghatározottabban, hogy ne mellőzzék az ünnepélyesen tett ígéreteket és fogadalmakat és következképpen módosítsák az alkotmánytervezet 133. szakaszát olyan értelemben, hogy biztosítsanak a zsidók számára a polgári és politikai jogok, egyenlően az ország többi polgáraival.

A határozatot egyhangulag elfogadta a kongresszus és a mandátumot írásban átadták dr. Stern Adolfnak, aki tegnap délután már meg is jelent az uralkodó előtt és átnyújtotta a kongresszus memorandumát. A király kijelentette, hogy az ő kívánsága is a zsidókérdés végleges megoldása és ígéretet tett, hogy személyesen intervenálni fog annak alkotmányos elintézése végett.

Ma folytatták a Belföldi Zsidók Szövetségének kongresszusát. Több felszólalás után Dr. Stern képviselő beszámolt a királyi audiencia lefolyásáról, majd részletesen precizizotta az Uniunea Evreilor Pamanteni álláspontját a cionizmus kérdésében. Beszéde során kijelentette, hogy

a cionizmus az egyedüli kiút az antiszemitizmus leküzdésére,

a cionizmus sovíniszta kilengéseit azonban elítéli. Utána dr. Fischer Tivadar, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke, az erdélyi zsidóság üdvözlését tolmácsolta és bejelentette, hogy az erdélyi zsidóság együtt akar harcolni Románia többi részeinek a zsidóságával közös jogainkért.

Behívják a francia tartalékosokat

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Párisból jelentik: A Ruhr-megszállás miatt, mint a „Temps“ írja, nem szabadsághatják az 1921. évi korosztályt, sőt esetleg a tartalékosok behívására is szükség lesz. Több képviselő ezért interpellációt jelentett be a hadügyminiszterhez.

Trierből jelentik: Ma újabb megszálló csapatok érkezését várják a Ruhr-vidékre. Eddig tizenöt katonavonatot haladt át a városon tüzérsséggel és a különböző katonai felszerelésekkel.

A párisi „Information“ szerint Payot francia tábornok és Godley angol generális, akik az angolok által megszállott Ruhr-vonalnak a franciák által való használatáról tárgyalnak, megállapodtak, hogy a franciák ezután a fővonalakon ugyanannyi vonatot járathatnak, mint a Ruhr-vidék megszállása előtt.

Poincaré beszámol a Ruhr-akcióról

Poincaré miniszterelnök egy nála tisztelgő lotharingiai gazdaküldöttség előtt azt a kijelentést tette, hogy Franciaország csupán a békeszerződések betartását követeli, ezért szerzett zálogokat. A franciák mindaddig a megszállt területeken maradnak, amíg az szükségesnek látszik, vagyis amíg Németország kötelezettségeit nem teljesíti. A külügyi bizottság mai ülésén Poincaré hosszasan ismertette a Ruhr-vidék kérdését, de a miniszterelnök a bizottság tagjait szigorú hallgatásra kérte. Az ülésről kiadott hivatalos közlemény sem ismerteti a beszéd tartalmát.

Egy másik párisi távirat szerint Poincaré a külügyi bizottság előtt megállapította, hogy a franciák a Ruhr-területből 2800 négyzetkilométert szálltak meg és még 500 négyzetkilométer nincs megszállva. A megszállt terület évi széntermelése 90 millió tonna, a még meg nem szállt 8 millió. A francia hatóságok a szabotázsra irányuló törekvéseket meghusították és 283 magasrangú tisztviselőt kiutasítottak. A megszállás területén azelőtt

naponta 585 személyvonat és 62 tehervonat közlekedett, ma csupán hetven vonat jár a vidéken a vasutasok szabotázsá miatt, de napról-napra érezhető a javulás.

Tirard, a Rajna-bizottság elnöke kijelentette a „Petit Parisien“-nek, hogy egészen bizonyos a Ruhr-akció sikerében. A német ellenállás még mindig tart, de ezt a német kormány csinálja, míg a hivatalnokok és a nép távöltartja magát tőle. Eddig négyszáz hivatalnokot utasítottak ki, de a hivatalnokok még mindig Berlinnek engedelmeskednek. Tirard reméli, hogy az intézkedések meghozzák a kívánt eredményt s ezért Franciaország továbbra is elszántan kitart eddigi politikája mellett.

Le akarják törni a német vasutasokat

Essenből jelentik: Belga sugalmazásra a franciák a legerélyesebb rendszabályokat tervezik a német vasutasokkal szemben. Erre abból következtetnek, hogy a megszállt terület első zónájában a katonai akciót súlyosabb formában viszik keresztül, mint másutt. A franciák falragaszokon újabb felhívást intéztek a német vasutasokhoz, akiket utoljára szölitának fel a békes együttműködésre. A német kormány segítőkészsége, mondja a felhívás, hamar összöndöl. A vasutasok nagyrésze hajlandó a francia utasításoknak engedelmeskedni, ezek a franciák és belgák védelme alatt állanak. Azok ellen, akik tovább is ellentállanak, a felhívás a legnagyobb szigorú helyezi kilátásba, többek között azzal, hogy az engedetlen vasutasok családjait eltávolítják a vasúti épületekben berendezett lakásaikból.

A frank áresésével kapcsolatban a „Journal des Debats“ kijelenti, hogy amennyiben az esés tovább tartana,

a franciák kormány helyzete tarthatatlanná válik.

A lap szerint nem a papírpénzforgalom mérséklése, hanem a közepes párhoz hasonló inflációs politika tud csak segíteni.

Az angolok és az olaszok közvetíteni szeretnének

Londonból jelentik, hogy a „Sunday Times“ nek Cuno német kancellártól közölt interjújáról kiderül, hogy egy szó sem igaz belőle és az egész beszélgetés csak koholmány. A londoni lapok, valószínűleg félhivatalos kihallgatásra, mégis kommentálták a kancellár nyilatkozatát. A megjegyzések szerint az angol kormány elvben nem utasítja el a franciák és németek közti intervenció gondolatát, de a közvetítést a következő feltételek tölteszi függővé: A német birodalmi gyűlés jelentse ki, hogy milyen mértékben hajlandó Németország önként teljesíteni jövátelti kötelezettségét. A birodalmi gyűlés nagyipari képviselői jelentsék ki, hogy a jövátelti kötelezettségekből teljes mértékben kivesszük a részüket és harmadszor, hogy ezt a határozatot valamennyi jelentékeny politikai párt megszavazza.

Rómából jelentik, hogy az olasz katolikus szakszervezeti szövetség felszólította Mussolinit, kísérelje meg az újabb közvetítést a Ruhr-kérdésben. A „Gazette de Popolo“ nagy veszélynek találja az antant fenyegető feloszlását és kijelenti, hogy ezzel megszűnt a legnagyobb nemzetközi tekintély, amely egy új háború kitérését megakadályozhatta volna. Európa jövőjét a legsúlyosabb veszedelem fenyegeti.

A Belmont pör második napja

Bukarest február 20.

A Belmont-féle összeesküvés per tárgyalása során Turóczy István beismerte, hogy a budapesti EME titkos szervezetének tagja és Ferdinánd király ellen merényletet akart elkövetni. Az összeesküvés Mária királyné személye ellen nem irányult. A merénylet tervét Budapest városkapitánya vetette fel, akinek a kezébe Turóczy és társai a hűségességet is letették.

Balássy vádlott beismerte, hogy tudott az összeesküvésről és hogy 140,000 lelt hozott Belmont részére.

Kiegészítő rendelet a hadizónáról

Milyen igazolvánnyal lássa el magát az utazó közönség?

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A hadizóna kiterjesztéséről az elmúlt hét végén kiegészítő rendelet érkezett a kolozsvári polgári hatóságokhoz. A rendelkezés több tekintetben, különösen pedig az utazó közönség igazolása körül új intézkedéseket foglal magában.

Aki a hadizónában utazik, föltétlenül szerezzon be magának utazási igazolványt, vagy pedig lássa el magát személyazonossági igazolvánnyal, amit a rendőrprefekturák adnak ki. Azok, kik két évvel azelőtt az általános összeírás során jelentkeztek és az úrlapot szabályszerűen kitöltötték, a rendőrségen haladéknélkül megkapják a kettes számú igazolást, amely feltűnő helyen jelzi annak az okmány-nak a számát, amely a helységben való tartózkodás alapjául szolgál, a dátumot, amikor az illető összeírási blankettáját kitöltötte, nevét és személyi adatait. Akik annakidején a jelentkezést elmulasztották, csak abban az esetben kaphatnak személyazonossági igazolványt, ha szabályszerűen igazolni tudják a községükhez tartozó illetőségüket. Az illetőség elismertetése azok számára, akik Románia területén születtek, egyszerűen megy, azoknak azonban, akik külföldön, különösen pedig a mai Magyarország területén születtek, külön kell kérniök idevaló illetőségüknek elismertetését.

A szigorított rendelkezéseket már a napokban ki kellett volna függeszteni, ez azonban technikai okok miatt elhalasztódott. Mihelyt a rendelet a nyomdából kikerül — és ez csak napok kérdése — falragaszok útján is tudatni fogják a közönséggel a rendelkezéseket, amelyeket szigorúan be kell tartani.

A külföldről érkező utasok jelentkezési kényzsere épenugy fennáll, mint azelőtt, de ha az utas nem jelentkezett az illetékes hivatalban, nemcsak őt vonják felelőségre, hanem szállásadóját is.

Uglátszik, hogy ezekkel az újabb intéz-

kedésekkel függ össze az a legújabb rendelet is, amely szerint a Romániába érkezett idegen állampolgárok tartózkodási engedélyének meghosszabbítását a belügyminiszter saját hatásköre alá vette és ezáltal a minisztérium adhat az utlevélben megjelölt tartózkodási idő meghosszabbítására engedélyt.

A reformpárt programja a magyar nem:eggyülés előtt

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Budapest, febr. 20. A nemzetgyűlés mai ülésén az elnök elparentálta Várady kalocsai érseket és indítványozta, hogy a Ház jegyzőkönyvében adjon kifejezést kegyeletes érzésének. Ezután Giesswein Sándor bejelentette a reformpárt megalakulását és kifejtette a párt programját.

— Programunk — mondotta — az igazi demokrácia megvalósítása. Küzdeni kívánunk a jel-szavak ellen és olyan pozitív politikát akarunk amelynek folytatása nem háború, hanem a kölcsönös megértés. Damaske nagynémet nemzetgazdász mondotta, hogy a helyes földreform menthet csak meg bennünket. Prohászka püspök is magáévá tette ezt az eszmét egy meglehetősen radikális reformtervezettel. De amit a nemzetgyűlés e téren tett, az csak minimuma a követeléseknek. Állíthatom, hogy a földbirtokreform csak elégedetlenséget keltett országszerte.

— Előttém különböző nyilatkozatok hangzottak el. Különösen az októberi forradalommal kapcsolatban támadó gunyos beszédek. Pedig ha én októbertől akarnék keresni a Házban, igazán nem kellene hozzá "Diogenes lámpája. (Taps a baloldalon, nagy zaj a jobboldalon.) Akik a magyar nemzet kárára idegen hatalmakkal állanak összeköttetésben, azokkal természetesen nem azonosítjuk magunkat. Minden törekvésünk arra irányul, hogy a társadalmi és felekezeti béke helyreálljon és teljes legyen a jogrend. Akik velünk együtt ezt óhajtják, az k tartanak velünk. (Ellenzés az egész baloldalon.)

Ezután az éjjeli munkáról szóló törvényjavaslat harmadszori olvasása következett.

A mérnöki rendtartásról és az ipari munkáról folytatott jelentéktelen vita után Hegyeshalmi interpellál a Duna áradásával kapcsolatban Megyer és Újpest elöntése miatt. Tudomása szerint a Duna áradása ez alkalommal sem volt magasabb mint más éveken szokott lenni és bár előre jelezték a veszedelemet, mégsem történtek meg szükséges intézkedések a kellő időben, hogy a felsorolt helyeket az árvízveszedelemtől megóvják. Kéri a vizsgálat megindítását, hogy megtörténtek-e szükséges műszaki intézkedések és hogy kit terhel a felelősség.

Nagyatádi válaszában kijelenti, hogy a földművelésügyi minisztérium vízrajzi ügyosztályát nem terheli felelősség. A fenyegető árvízről az értesítést idejekorán leadták és a maga részéről megtett minden intézkedést a veszedelem elhárítására és a károsultak segélyezésére.

Rakovszky belügyminiszter megemlíti, hogy a vízmű egyik csatornája, amely a múltban sikeresen ellenállt a Duna áradásának, a mostani árvíznél felmondta a szolgálatot és főleg ennek tulajdonítható a nagyarányú áradás. A baj okának megállapítására egyébként szigorú műszaki vizsgálatot vezetett be.

Interpelláló és a nemzetgyűlés a miniszterek válaszát tudomásul vették.

Friedrich Olaszországba utazott

Budapest, február 20. Friedrich István hétfőn elutazott Budapestről. A magyar fasiszták vezére rég tervezett olaszországi útját valószínűsítette meg.

— Éhínség pusztít Boszniában. Szerajevóból jelentik, hogy Boszniában és Dalmáciában katasztrófális éhínség pusztít a lakosság között. A szegényebborsu családok tömegesen éhínségbe esnek és rengetegen éhhalált halnak. A napokban nagyobb deputáció járt Boszniából és Dalmáciából Pasic miniszterelnöknel és elpanaszolta, hogy az ottani vidékeken a helyzet tarthatatlanná vált. Pasic pénzübeli és természetbeni segínyt ígért a küldötteknek. A jugoszláv kormány tegnap külön minisztertanácsot tartott az éhínséges vidékek ellátása tárgyában.

Az ellenzéki pártok és az alkotmányreform Liberális vélemény a nemzeti párt magatartásáról

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A parlament egyheti szünete után az alkotmánytervezet a román nemzetgyűlés elé kerül és ebből az alkalomból a „Lupta“ azt írja, hogy ez ellenzéki pártokat most kizárólag ez a tény foglalkoztatja. A pártok — írja a „Lupta“ — keresik a legalkalmasabb eszközöket, amellyel paralizálni lehetne a kormány alkotmánytervezetét, amely kétségtelen államcsinyt jelent. Mindenekelőtt azt a kérdést akarják tisztázni az ellenzéki politikusok, részt vegyenek-e egyáltalán a nemzetgyűlés munkájában, vagy sem.

A parasztpárt ebben a tekintetben a jasi pártkongresszus határozatai alapján fog eljárni. A nemzetgyűlés munkájában résztvesz, de ha arról győződne meg a párt, hogy szakszerű érveit és indítványait hatalmi eszközökkel fogja elnyomni a kormány, a nemzetgyűlésből a caranisták ki fognak vonulni. Hogy azután a parlamenten kívüli akcióból a párt mennyiben veszi ki részét, a többi ellenzéki pártok magatartásától függ.

A nemzeti párt ugyilátszik új elhatározások előtt áll. A párt vezetősége tegnap megcáfolta a hírt, mintha vissza óhajtana térni a parlamentbe; ezzel szemben a kormány sajtója fentartja eme információját. A „Viitorul“ a következőket írja:

— Nem érdekel bennünket, mit határoz a nemzeti párt, mert tudjuk, ha vissza is tér a parlamentbe, ezt csak azért teszik a nemzeti párt képviselői, hogy napidijukat felvehessék. A százas bizottság felhatalmazása alapján a parlament megfosztja mandátumuktól a távolmaradókat és ezért

keresi a nemzeti párt a visszatérés módját. Minden cáfolat ellenére tudjuk, hogy Maniu és Vajda pártja hamarosan fel fogja venni napidijait. Maniuek esetleges új elhatározása nem okoz örömet nekünk, de nem is érdekel. Egyet azonban meg kell jegyeznünk: amely napon a nemzeti párt újra megjelenik a törvényhozásban, azon a napon ki fog derülni, hogy ennek a pártnak egyéni politikája megbukott. Hiszünk, hogy azután nem lesz bátorsága Maniunak és Vajdának tovább is a nemzeti párt győzelmét hirdetni.

A nemzetipárti lapok ezzel szemben kijelentik, hogy a párt kitarthat eddigi taktikája mellett, parlamenten kívül harcol és szervezi belső erőit, mert úgy érzi, nincsen messze az idő, amikor a kormányzásban aktív részt kell vállalnia. Hogy az alkotmányreformmal szemben a párt mit határoz, — írják Maniuek lapjai — azt semmiesetre sem fogja a liberálisoknak elárulni.

Az Averscu-párt körében bizonyos lehangoltságról számolnak be a bukaresti lapok. Averscu tábornok az utolsó hónapokban újra felvette az érintkezést az udvarral és mindenféle azt hitték, hogy ennek messzebbmenő következményei lesznek. A legkomolyabb formában portálta az értesülést hogy Bratianu után feltétlenül Averscu következik. Ezzel indokolták a párt magatartását, amellyel bizonyos fokig izolálta magát a többi ellenzéki pártok akciótól. A Lupta értesülései szerint azonban valami nézeteltérés támadt megint a párton belül és az elkedvetlenedés következtében a vezérek időlegesen visszavonultak. Argetoianu Parisba utazott a Banca Taraneasca ügyében, Averscu tábornok pedig ritkán keresi fel klubhelyiségét.

Einstein megveti alapját a Jeruzsálemi héber egyetemnek

A tudóst ünneplik Palesztinában

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A zsidó Palesztinának február elején nagy vendége volt, aki azonban kijelentette, hogy nem mint vendég jött oda, hanem úgy, mint aki hosszú utról végre hazatér. Einstein professzor Japánból, ahol az egész ország páratlan ünneplésben részesítette, február 5-én Jeruzsálemba érkezett. Fogadtatására nagyszabású előkészületek történtek. A cionista bizottság és a Waad Leumi közös gyűlésén, amelyen Einstein is megjelent, Ussiskin és David Jellin üdvözölték az ősök földjére visszatérő nagy tudóst és mindketten annak a reményüknek adtak kifejezést, hogy Einstein véglegesen Palesztinában fog letelepedni és teljesen tudományos kutatásainak és a zsidó nép ügyének fogja magát szentelni. Einstein válaszában kijelentette, hogy a palesztinai zsidó munka mélységes csodálattal tölti el és meg van győződve róla, hogy csak a cionista gondolat teheti ismét egészéssé a zsidó nép lelkét és testét.

Einstein megérkezése óta egymást érik Jeruzsálemben a tiszteletére rendezett ünnepségek. Február 6-án Ussiskin elnök házában töltötte Einstein az estét, ahol megjelentek az arab előkelőségek is. Másnap az összes palesztinai zsidó szervezetek együttes ünnepélyt rendeztek, amelyen David Jellin egy gyönyörű üdvözlő iratot nyújtott át a tudósnak. Ezen az ünnepélyen Einstein ismét nagyszabású beszédet mondott a cionizmusról és a megalapítandó héber egyetem jövőjéről. Február 8-án Einstein a jeruzsálemi egyetem leendő székében előadást tartott a relativitás elméletéről. Az előadáson megjelentek Herbert Samuel főkörmányzó, akinek egyébként vendége Einstein, a főbb állami funkcionáriusok, a keresztény és mohamedán társaság vezető tagjai. Ussiskin héber megnyitotta beszéde után Einstein francia nyelven tartotta meg előadását, melynek végzetével a jelenlevők meleg ovációban részesítettek. Ezután Samuel főkörmányzó tartott beszédet. Közönlötte Einstein az egész emberiség érdekében kifejtett tudományos tevékenységéért. Biztató jelnek tartom, mondotta a főkörmányzó, hogy a jeruzsálemi egyetem épületé-

ben az első előadást a világ legnagyobb fizikusa tartotta.

Einstein palesztinai tartózkodásának célja a héber egyetem megvalósítása. Erre vall az a kijelentése is, amelyet legutóbbi keleti utazása alkalmával a singaporei zsidók előtt tett. A város cionista egyesülete lelkes fogadtatást rendezett ünnepéséén az egész város előkelősége — köztük Singapore püspök is — megjelent. Einstein meghatva köszönte meg az üdvözléseket. Beszéde folyamán a következőket mondotta:

— Egy héber egyetemre különösen nagy szükség van. Ha a zsidók azzal dicsekednek, hogy a kultúra haladását elősegítik, úgy most saját intézményeiket kell megteremtőniök és fentartani. Erre különösen nagy szükség van a mai politikai helyzetben, amikor a zsidók egy részét, mely tanulni akar, más népek egyetemei visszautasítanak. Eddig más népek javára dolgoztak a zsidók, most végre itt az ideje, hogy a zsidó közösség mint faj a maga intézményeivel a saját sorsát is biztosítsa.

A nagy hatást keltő beszéd után mintegy ezer főt gyűlt egybe a palesztinai egyeternre.

Fellázadt francia ezred

Berlinből jelentik: A Werdenben állomásozó 150-ik francia gyalogezred egyrésze fellázadt. Ezért az ezredet más városba helyezték át. Helyébe a 170-ik ezredet hozták. A belga csapatok előnyomultak a Lippe folyón keresztül. A francia csapatok megszállták a Gelsenkirchen—Bismarck vasutvonalat és így hatalmukba kerítették a Németország és Hollandia közötti legfontosabb vasutvonalat. Esseni jelentés szerint a német rendőrök ott megölték egy francia tisztet. Az esseni kereskedők, akik a franciákat nem akarták kiszolgálni és üzleteiket bezárták, most újból megnyitották azokat, kijelentve, hogy terrorizálva voltak a nacionalistáktól. Grutzner kormányzót a megszálló hadsereg páparancsnoka letartóztatta és határozottan állította a határon.

HIREK

— **A kolozsvári városi tanács ügye.** A kolozsvári városi tanács ellen Banescu professzor által felhozott vádak ügyében Gomann Pál miniszteri biztos ma is folytatta a főjegyzői hivatalban a kihallgatásokat. A kihallgatásokról a miniszteri kormánybiztos a sajtó képviselői előtt nem kívánt nyilatkozni. Kifejtette, hogy a dolgok mai állása szerint még tiszta képet nem alkothatott magának azokról az ügyekről, amelyeknek megvizsgálására kiküldték. Ha a közérdek úgy kívánja, nem fog elzárkózni azelől, hogy ebben az ügyben nyilatkozzon. A kormánybiztos a kihallgatásról nem vesz fel jegyzőkönyvet, csak jegyzeteket készít saját használatára, a tanács körében ez eljárás miatt neheztelnek.

— **A magyarigeni választás.** A magyarigeni választókerületben a jövő hét vasárnapján, hétfőjén és keddi napján fog lezajlani a kamarai választás, amelynek kormánypárti jelöltje tudvaleg dr. Metes Péter kolozsvári prefektus. A prefektus napok óta tartózkodik a kerületben, ahová csütörtökön számos képviselő és szenátor fog leutazni dr. Metes támogatására.

— **Az árvászeket az igazságügyminisztérium hatáskörébe osztják.** Az árvászek intézményét, amely eddig a városok és vármegyék törvényhatósága alá tartozott, a közigazgatás egységesítése során regáti mintára az igazságügyminisztérium hatásköré alá fogják helyezni. Az erre vonatkozó rendelet úgy intézkedik, hogy az árvászeket az év április elsejéig már minden körülmények között tartoznak tisztes statisztikát elkészíteni, jelentést tenni az ügykezelésről, a személyzeti beosztásról, a pénzállományról és arról, vajon lehet-e csökkenteni a személyi és dologi kiadásokat, vagy pedig szükségessé válik az átminősítés kapcsán személyzeti létszámemelés. Kolozsváron az árvászek ma terjesztette be terjedelmes jelentését az igazságügyminiszternek. Az árvászek kéri a tizenhatszáz személyből álló hivatalnoki kar számára felemelést. A tisztviselők az átminősítés folyamán magasabb javadalmazáshoz jutnak.

— **Molnárok és lisztkereskedők a polgármesternél.** A kolozsvári molnárok és lisztkereskedők, mint ismeretes, a liszt maximális áron való árusítását csak arra az esetre vállalták, ha az eladott liszt után vagononként ötezer lei prémiumot kapnak. A kormány arra való tekintettel, hogy a gabonát a maximális áron ma nem lehet beszerezni, nemrégiben elállott az egész országban a megszabott kenyér- és lisztárakról és alhatározta, hogy Bukarestben is kilonként a fehér és barna kenyeret egyaránt ötven banival emelhesseék.

— **A molnárok sok vidéken jóval a maximális áron felül tudtak csak gabonához jutni, ahol pedig maximális áron kapták, onnan a fuvarköltség olyan magas volt, hogy teljesen indokoltak látszott a prémium megszavazása.** A kormány tehát hozzájárult a kívánt összeg kifizetéséhez, amit a város és vármegye útján aktaszertően el is intéztek. Az így azonban ennyiben maradt, mert csak a hozzájárulás volt meg, a pénzt nem folyósították. A molnárok és lisztkereskedők ma sürgetni jöttek a város molnárai és pékei nevében a prémiumot. A polgármester a négytagú küldöttséget fogadta, követeléseiket jogosnak tartotta és megígérte nekik, hogy sürgős intézkedéseket fog kérni a kormánytól. A mai napon az a hír is elterjedt a városban, hogy a molnárok és lisztkereskedők a további szállítások beszüntetésével fenyegettek arra az esetre, ha a prémiumot nem kapják meg. Ez azonban nem felel meg a valóságnak. A küldöttség erről egy szót sem említett és olyan szándék egyáltalában nem nyilvánult meg, hogy a várost retorzióképpen a malmok ellátatlanul hagyják.

— **Kopernikus születésnapja.** Rómából jelentik: Tegnap, 19-én ünnepelték az olasz csillagászok Kopernikus születésének negy-százötvenedik évfordulóját.

— **Dróttalan telefonállomásokat rendeznek be Magyarországon.** Budapestről jelentik: Csepelen most építik az első magyarországi dróttalan telefonállomást. A második Sopronban lesz. Mindkét állomás a telefonforgalmon kívül dróttalan táviróüzem is használható. A kísérleti forgalom legközelebb megindul, azután a nyilvános forgalomra térnek át.

— **Zsidó nők világkongresszusa.** Berlinből jelentik: A napokban érkezett ide a newyorki „Council of Jewish Women” (Zsidó Nők Tanácsa) néhány tagja, akik érintkezésbe léptek a város zsidó nőegyesületeinek vezetőivel, hogy egy zsidó nők jövőbeli feladatait felölelő kongresszus számára megnyerjék Berlin zsidó asszonyait és leányait. A világkongresszust ez év tavaszán tervezik Amerika valamelyik nagyobb zsidó centrumában. A kongresszus foglalkozni akar a zsidó bevándorlással, gyermekneveléssel, közegészségügyi kérdésekkel, nő- és gyermekvédelemmel és mindazokkal a problémákkal, amelyek a zsidó nő gazdasági és erkölcsi védelmére alkalmasak. Angolország, Hollandia, Dánia és Németország több városának zsidó nőegyesületei határozatilag jelentették ki, hogy készséggel vesznek részt a kongresszus munkájában.

— **Svájc visszautasította a franciák szabadzóna-szerződését.** Genfből jelentik: A szabadzónáról szóló francia-svájci egyezmény fölött vasárnap volt népszavazás, amelynek eredménye az lett, hogy a svájci nép túlnyomó többséggel elvetette a szerződést. Ugyanezkor elvetette az előzetes letartóztatás meghonosításának javaslatát is.

— **A zsidómentes izsáki vásár.** Az egyik budapesti kurzuslap új rovatot nyitott „goj-viccek” címmel. Mire egy másik budapesti lap, nyilván destruktív, kontra-rovatot nyitott „kurzus viccek” felirással. Ebben a kontra rovatban látott napvilágot az alábbi kis történet. Hitelességéért természetesen nem vállalhatunk felelősséget.

Az izsáki zsidók már mind elmenekültek volt. Teljesen zsidómentes volt a község. Az egyik kurzusújság leközölte tudósítóját, hogy a zsidómentes izsáki vásárról hangulatos tudósítást írjon majd a lapban. A tudósító lement Izsákra és kimenve a vásárra, örömmel konstataálta, hogy a vásár valóban teljesen zsidómentes. Csupa jóképtű, kintant bajszu, magyarruhás parasztember kínálta áruját. Az egyik magyar paraszttal beszélgetésbe elegyedik:

— Hát hogy megy a vásár, bátyám-uram?
— Köszönöm kérdését, meg vagyunk elégedve.

— Hát megtanulták már a fortélyát a kereskedésnek, nincs szükség a zsidókra?

— A fenének kellene a zsidók, — szólt az atyafi hegyeset pókve, — főlvezzük mi azokkal a versenyt.

— Nagyszerű, — mondja a tudósító. — Hát aztán nem volt kezdetben furcsa ez a foglalkozás? Hiszen a magyar ember a kaszához, az ekészarvához szokott, nem igen vette be a természet a kupeckodást?

— Hát csak belegyűttünk lassanként, mert hát fő a fajvédelem.

— Ugy van, nagyon helyes. Azért mégis nehezebb esett ugy-e, mikor megszokott foglalkozását abba kellett hagynia. Hiába, a szabad természet, a földszag, a madárfüttty, a tücsök ciripelése, a tilinkó mégis csak hiányzik itt...

— **Aber lazzeh mech gehn mit dé Smonces!** — szakította félbe türelmetlenül a vásáros...

A zsidómentes vásárról ezekután nyilván nem jelent meg a szenzációs riport.

— **Sztrájkok Budapesten.** Budapestről jelentik: A vasipari munkások bérmozgalmával egyidejűleg a faipari munkások tizenöt, a szabómunkások 55—60 százalékos fizetésemelést követelnek. A munkaadók merev magatartása miatt mindkét iparágban megindult a sztrájk. Ugyancsak sztrájkolnak a keresztény festőmunkások is. A téglaiipari munkások egyrésze szintén sztrájkba lépett.

— **Milliósz gabonakiviteli panamát tárgyal a budapesti törvényszék.** Budapestről jelentik: Nagystílusú árpakiviteli panama tárgyalását kezdte meg ma a budapesti büntetőtörvényszék. A pör középpontjában Bibó, Deutsch, Kánya és Kelemen gabonakereskedők, Róna bankbizományos, Rudas kereskedő, Szántó, Landau és Aldor részvénytársasági igazgatók állanak, akik ellen az a vád, hogy a kizárólag közszükségletre alkalmatlan árpára kiadott kiviteli engedéllyel — nyereszkeségi céllal — emberi táplálkozásra alkalmas árpát vittek ki. Az ügyészség még vádat emelt dr. Weiser, az állat-élettani állomás igazgatója, dr. Zeitschek főorvos és Borza vegyész ellen, akik hivatalos kötelességük szándékos megszegésével oly szakszerűségeket adtak, hogy az árpát emberi táplálásra nem megfelelőnek találták és így alkalmatlannak sajnálék exportálására. Az így kiszállított

árpamennyiség háromszáz vagon. Ma Bibót hallgatta ki a bíróság. Bibó kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert kiszállítható árpa alatt ő dohos árut értett. Ugyanezt vallották Róna, Deutsch, Rudas, Kelemen és Szántó, akiknek kihallgatásával a tárgyalást holnapra halasztották.

— **Meghalt a francia akadémia titkára.** Párisból jelentik: Frédéric Masson, az Académie Française örökös titkára meghalt.

— **Nem kezdtek éhségstrájkot a letartóztatott diákok.** Bukarestből jelentik: Az itteni fogházigazgatóság megcáfolja azt a hírt, mintha az antiszemita zavargások alkalmával letartóztatott diákok éhségstrájkba léptek volna.

— **Halálos végű robbanás egy petróleumtelepen.** Campinából jelentik: A nagy Sospiro-cég petróleumtelepén légsűrűsödés következtében gáz-robbanás történt. A szerencsétlenségnek kilenc halottja van és sok sebesültje. A sérültek között van Racli ismert petróleumvezér, Pauker bukaresti ügyvéd és több mérnök.

— **A német aranykölcsön.** Berlinből jelentik: A pénzügyminiszter elnökletével tegnap tanácskozás kezdődött egy belső aranykölcsön kibocsátásáról. A miniszter kétszázmillió kibocsátását tervezi. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot a jövő héten fogja benyújtani. Ettől a kölcsöntől a márka árfolyamának emelkedését remélik. A birodalmi bank kurzusjavítási akciója tegnap szünetelt és ezért a dollár huszezerig emelkedett.

— **Gyárait munkásainak adta át.** Az ideérkezett newyorki újságok hosszú hasábkokban számolnak be Henry A. Dicks legújabb emberbaráti cselekedetéről. Dicks, aki azzal tette nevét híressé, hogy a tengerparton fekvő gyönyörű villáját zsidó munkásleányok számára üdülő teleppé változtatta át, most egymillió dollárra becsült gyárait munkásainak engedte át. Dick ezenfelül egy negyedmillió dollár üzemi költséget bocsátott a munkások rendelkezésére. A gyárat egy hat-tagú bizottság vezeti, ezek közül csak két munkás zsidó, a másik négy más nemzetiségű. Az emberbaráti tevékenységéről ismeretes Dicks és fia rendes munkásfizetéssel alkalmaztatták magukat az egyik gyárban. Az öreg Dicks harminc év előtt került mint vagyonatlan ember Newyorkba, ahol szíves munkával és bámulatos energiával küzdötte föl magát a legelső és legmegbízhatóbb tőkés sorába.

— **Rasin volt cseh pénzügyminiszter temetése.** Az agyonlőtt cseh szlovák pénzügyminiszter holttestét, Rasin végrendeleti kívánsága szerint, elégették. Temetéséről az állam gondoskodik.

— **Leégett a newyorki tébolyda.** Newyorkból jelentik: Az állami elmeegógyintézetben a múlt éjjel tűz ütött ki, amelyet a kivonuló tűzoltóság nem tudott lokalizálni. Huszonkét beteg és három ápoló meghalt. A tűz csakhamar áttépett a szemközti filmgyárra, mely szintén porrá égett. A kár meghaladja az egymillió dollárt.

* **Orvosi hír.** Dr. Krámer fogorvos rendelőjét Cal. Reg. Ferd. (Ferenc József-ut) 34. alá helyezte át. (Földszint, Metropol-kávéház udvarán.) Rendel. d. e. 10—12, d. n. fél 3—5-ig.

* **Robban a jökédv, mint a dinamit,** ha az asztalon a pezsgő Szilágyi Favorit.

* **Perfekt gyors- és gépirónót felveszünk.** Uj Kelet kiadóhivatala.

* Van szerencsém **Máramarossziget** t. közönségét értesíteni, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség itteni csoportjának helyiségében (Magyar-utca 27) **hírlapiroddat** nyitottam. Kizárólag az **Uj Kelet** c. zsidó politikai napilapot képviselem. Felveszek **előfizetéseket, hirdetéseket és nyomdai megrendeléseket. Héber és jiddis munkákat is** elvállalok. Zsidó tárgyú **könyvek** beszerzését a leggyorsabban és legpontosabban eszközölöm. A t. **közönség** szíves pártfogását kérem **Schwarz Salamon.**

Poincaré a lengyel-litván háborúról

Páris, február 20. Poincaré tegnap beszédet mondott a kamara külügyi bizottságában a külpolitikai helyzetéről. A Memel-ügyben előadta, hogy a városban forradalmi mozgalmak vannak. A nagykövetek tanácsának határozatával ügylátszik nem lehetett lecsillapítani a mozgalmat, mert újabb követek csapattörzsekről, sőt ügydörgésről adnak hírt a lengyel-litván határokról.

KÖZGAZDASÁG

Mit tartalmaz a devizatorvény

Csak engedéllyel lehet devizával ügyletet kötni. Eredménytelen volt minden tiltakozás

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A kormány a devizakereskedelem szabályozására vonatkozó tervezetei nagy nyugtalanságot váltottak ki Románia kereskedelmi, ipari és pénzügyi életében. Az összes pénzintézetek érdeklődéssel várták a kormány döntését és siettek felmenni tiltakozó szavukat a devizatorvény tervezetei ellen. A kormány három javaslatot is dolgozott ki a devizakereskedelem szabályozására. Az első tervezetet, amely a Banca Romaneasca és a Banca Marmorosch kezében kívánta összpontosítani Románia deviza- és valutaforgalmát, a többi pénzintézetek és kereskedelmi testületek együttes felépésére viszavonták.

A devizaközpont létesítését célzó tervezet csak kezdeményezés maradt, mert végül is a pénzügyi kormány harmadik megoldási módot választott. Törvényjavaslatot dolgoztatott ki és ennek értelmében Bukarestben központi deviza felügyeleti bizottságot szerveznek, amelynek tagjai a bukaresti kereskedelmi és iparkamara elnöke a pénzügyminisztérium és a Banca Nationala egy-egy megbízottja. A központi bizottság minden kereskedelmi és iparkamara székhelyén fiókfelügyelőséget állíthat fel, amelynek az iparkamara elnöke, a pénzügyigazgatóság és a Banca Nationala fiókjának kiküldöttjei tagjai. A központi felügyeleti bizottság irányítja és ellenőrzi a fiókok működését. A devizakereskedelemre kiadott felhatalmazást a központi javaslatára csak a pénzügyminiszter vonhatja vissza.

Devizátüzetet csak engedéllyel bíró bankok köthetnek. Az engedéllyel bíró pénzintézetek egy-

más között korlátozás nélkül adhatnak el és vehetnek devizákat. A pénzintézetek és magánosok között lebonyolítandó ügyletek feltételei a következők:

a) Az engedéllyel bíró bank a központi bizottság által később megállapítandó összeg erejéig — bárkinek adhat el devizát.

b) Belföldi kereskedelmi és ipari vállalatnak, cégeknek, földbirtokosoknak csak akkor adható el deviza, ha írásos nyilatkozatban kötelezik magukat, hogy a vásárolt devizát reális kereskedelmi üzletkötéshez használják fel. A hamis ürügy alatt történt vásárlás bűncselekmény.

c) Minden más esetben még az engedéllyel bíró bankok is csak a deviza felügyeleti bizottság külön engedélyével vehetnek vagy adhatnak el devizát.

Ezt a javaslatot terjesztette tegnap Bratianu Vintila pénzügyminiszter a parlament elé, amely a különböző kereskedelmi és iparkamarák, valamint több felszólaló képviselő tiltakozása ellenére megszavazta a törvényjavaslatot.

Az új devizatorvény — mert a szentesítés nem lehet kétségs — korlátozni fogja a szabadszeresnyét, adminisztrációs nehézségeket okoz és miután a törvény állami beavatkozást jelent a magánügyletekbe, nem alkalmas arra, hogy Románia hitelét a külföldön emelje. Hogy aztán a lei kurszára az új devizatorvény a külföldön miképpen fog kihatni, a közeli napok valutajelentései fogják megmutatni.

záróárfolyamoknál. Különösen a nehéz papiroknál voltak ugrásszerű áremelkedések. Az utószáde irányzata változatlanul szilárd maradt.

Uj csehszlovák ércpénz. Prágából jelentik: A pénzverő hivatal a napokban készült el az új tízfilléresekkel, amelyeket a kormány tegnap adott át a forgalomnak. Az új pénzdarabok bronzból valók és nagyságuk megfelel az osztrák-magyar nikkell tízfilléresnek sulyának és terjedelmének. Az új tízfilléresek egyik oldalán „Csehszlovák Köztársaság 1922” felírás domborodik, a másikon a prágai Károly-híd látszik és a tízes számjegy.

A Banca Nationala közgyűlése. A Banca Nationala közgyűlése február 25-én, csütörtökön tartják meg Bukarestben.

Felemlik a malmok prémiumát. Bukarestből jelentik tudósítónk: Az iparügyi és kereskedelmi minisztérium azzal a tervvel foglalkozik, hogy felemeli a malmok részére a megállapított prémiumot. A miniszter a prémiumok felemelésével elkerülhetőnek tartja a kenyérrák drágulását.

Az erdélyi gabonaszindikátus és a tengeri kivitele. A minisztertanács még az őszszel engedélyezte a tengeri kivitelét úgy, hogy minden kontingentálás nélkül szabaddá tette 30 ezer lei idegen valutában lefizetett kiviteli illeték mellett. A rendelet ellenére is azonban nap-nap után érkeznek panaszok az erdélyi gabonaszindikátushoz, hogy a vasuti állomások az exportra szánt tengeriküldeményeket csak akkor veszik át vasuti szállításra, ha a feladó a tengeri kontingentálásról szóló nyugtatványt is bemutatja. Mínt hogy a kontingentálási rendeletet már néhány hónapja hatályon kívül helyezték és így jogellenes az illető állomások követelése, az erdélyi gabonaszindikátus kolozsvári központja táviratilag fordult a kereskedelmi és iparügyi miniszterhez, valamint a CFR. bukaresti vezérigazgatóságához, utasítsák az állomásokat arra, hogy az exportra szánt tengeriküldeményeket minden különös engedély nélkül vegyék át a továbbiakra.

Valutapiac február 20-án. Zürichi tőzsde. Nyitás: Berlin 245, Budapest 19.50, Newyork 529.75, Milánó 2542.50, Prága 1567.50, Bécs 74.50, bélyegzett 75, Szófia 305, Varsó 145, Belgrád 505, London 2487, Páris 3200. Zárlat: Berlin 237, Budapest 19.50, Newyork 529.75, Milánó 2542.50, Prága 1567.50, Bécs 74.50,

bélyegzett 75, Szófia, Varsó, Belgrád és London változatlan, Páris 3217.50.

Berlini tőzsde. Nyitás: Róma 1170, London 103.500, Newyork 22.000, Páris 1325, Zürich 4175, Bécs 31, Prága 650, Budapest 825, Bukarest st 104.

Bukaresti tőzsde. Deviza: Páris 13, London 112.50, Newyork 225, Róma 10.50, Zürich 41.50, Prága 655, Bécs 32, Berlin 100, Budapest 9.

SPORT

A kolozsvári sportkerület alakuló közgyűlése. A FSSR felosztott kolozsvári kerületének alakuló közgyűlése február 25-ikére hívta össze dr. Leucutia, a kolozsvári Comitetul Regional titkára. Az egyesületek körében nem nagy érdeklődés nyilvánul meg a február 25-iki közgyűlés iránt, amelynek terminusát valószínűleg megváltoztatják, mert dr. Dragomir Silviu egyetemi tanár, a kolozsvári Comitetul Regional általános népszerűségnek örvendő elnöke politikai köruton van és a közgyűlésen február 25-ikén nem elnökölhetne. A közgyűlést pontos napját még nem állapították meg.

A nagyváradai Törökves tagja marad a szövetségnek. A nagyváradai sportkerület alakuló közgyűlésén nagy feltűnést keltett, hogy nem Petrus János tanárt, a Törökves népszerű vezetőjét választották meg a futballbizottság elnökévé. Az elnöki tisztségre dr. Steiner Sándor volt szövetségi főtitkár és Petrus voltak a jelöltek és igazalmas szavazás közben 16:15 arányban Steiner lett a győztes. Petrus tanárt viszont azzal rekompenzálták, hogy a Comitetul Regional tagjává választották meg. A választás után sportkörökben az a hír terjedt el, mintha a Törökves kilépne a szövetségből és a hirt megerősíteni látszott, hogy Petrus tanár nem jelent meg az igazgatótanács első ülésén. A Törökves elnöksége most megalapítja a szövetségből való kilépéséről szóló híreket, mert nincsen oka, hogy ne maradjon továbbra is tagja a FSSR-nek.

Katonáskodó nagyváradai futballisták. A nagyváradai sportegyesületek több aktív játékos teszik jelenleg eleget katonai kötelezettségének. A NAC tagjai közül Drescher, a gyors balszélső Ploestiben katonáskodik, Kinigli, a kitűnő válogatott centerhalf és Rónai, a nagyklasszisú csatár Nagyváradon szolgálnak. Katona Ströck István, a Törökves kitűnő kapusa is.

A nagyváradai szövetségi kapitány. A nagyváradai Comitetul Regional Kiss Kálmánt, a népszerű bíró bizta meg a kerületi szövetségi kapitányi teendőktől ellátásával.

Bírói vitaestély. Az Országos Bíró Testület vizsgáló bizottsága ma, szerdán este fél 8 órakor tartja meg vitaestélyét az Európa-kávéház különterében. Az indokolatlanul távolmaradó bírák ellen a testület megindítja az eljárást.

Kiss Ernő nagyváradai szövetségi bíró, a futballszakosztály előadója és a nagyváradai BT titkára tanulmányi ügyekben Kolozsvárt tartózkodik.

Felelős szerkesztő: DR. MARTON ERNŐ
Kiadó: KADIMA R.-T.

Még sehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kintűnő

öltönyök,

felöltők,

fiuruhák,

mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Fötér 10. szám.

Szövetek nagy választékban.

Eredeti gyári árban

kötött kabátok,

swetterek,

harisnya és keztyű

BLATT

kötött-szővött ruháza Cluj, Fötér 13.

APPROHÍRDETÉSEK

Approhírdetéseket egyszerű közlési díja szávanként 1 lel. — Vastagabb betűvel szedett szavak 2 lel. — Legkisebb approachírdetés díja — 10 szög — 10 lel. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lel 60 bani bélyegköltés fizetendő.

Barna kis bőröndöt benne levő talasz-teflinnel e hó 7-én Betlenből Kolozsvárra jövet a vonat felejtettem. Megtalálóját értesítse Davidsohn Jakobot Betlen. 5182

Ügyes zsidó tanulófiut fizetéssel azonnal felvesz a Sadrž könyv- és papírkereskedés Cluj. 5183

Üzlethelyiség forgalmas helyen berendezéssel együtt átadó. Cím a kiadóban. 5185

Könyvelésben jártassággal bíró tiszttviselőt keres az Uj Kelet kiadóhivatala.

Gazdák, kertészek, kertészkedők! Zittani hagymamag, sárga óriás, garantált fajtisza, legjobb csiraképeségű, kg-ja 200 lel. Nagyobb vételnél engedmény. Amíg a készlet tart. Holdanként 4 kg. korán elvetve, ősszel kb. 10.000 kg. szépen kifejtett hagymát, vagy holdanként 80 kg. később elvetve, ősszel rendes körülmények között 5000 kg. a makóit messze felülmúló és sokkal jobban fizetett szép dughagymát szolgáltat. Tegyen mindenki kísérletet akár kisebb területtel is és mindig ezen fajhoz fog visszatérni. „Semina“ (Fleischmann Emil) Timișoara, str. Primariei 8. 5184

שאלות ושאלות Szalámít postán utánvét mellett pontosan szállít **Winkler Mó** szalámigyára Cluj, Piata M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39 sz. Tel. 12-90. Arjegyzék és **שאלות** kívánatra ingyen

Kenderzsineget,

zsinórokat és hevedereket raktárról szállít **Zsák Zsineg** Bleier és Weisz cég vezérképviselője: Emanuil Salomon & Comp. Cluj, Piata Mihai Viteazul 40 szám

Megnyílt! A Megnyílt!

HELIOS

kötött-szövött áru gyár lerakata Cluj, Piata Unirii (Fóter) 7 sz.

Óriási választék kötött kabátok, kötött ruhák, női és gyerek creppek, jámperek, harisnya és o o keztyükben o o

1389

Eredeti gyári árak!

Gladys
Az előkelő világ cipőkrémje

UJ ÜZLET!

Lób,
Baumzweig
și Fiul

női és férfi konfekció üzlete
Calea Regele Ferdinand (v. Ferenc József-ut) 34. (Uránia-mozgóval szemben)

Megérkeztek
a legújabb külföldi tavaszi női modellkabátok, férfi felöltők és öltönyök legjobb minőségben!

Mérték utáni rendelések 48 órán belül készülnek! 1468

Róka, kelme, szőrmefestés és vegytisztítás a legszebb kivitelben a „**KRISTÁLY**“-nál Cluj. — Telefon 500.

Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban.

MEGNYILT! Clujon a Bolyai-utcában

Rossmann Mihály szücsműhelye

MEGNYILT! ahol minden e szakmába vágó munkát legújabb divat szerint pontosan esztétizők. Szolid árak!

Markovits F. éhazepasz! Cluj—Kolozsvár, Vesselőny-utca 20. sz.

Arany- és ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, brilliánt legmagasabb napi áron veszek!

Papír és fűszernagykereskedők tigyelmót felhívja az iskola saisonra „Zea“ első román krétagyár Cluj.

Szörmék művészies feldolgozása

Déri Lajos,

Cluj, strada Memorandului (v. Unió-utca 3. Eredeti modellek! Telefon 12-12.

Külföldi likör- és pezsgő-különlegességek kaphatók

LUCULLUS-nál Oradea-Mare Bémer-tér.

Butorkereskedők és butorvásárlók figyelméhe!

Mielőtt szükségletüket beszereznék, tekintsek meg raktárunkat, ahol nagy választékban különösen háló-, ebédlő- és uriszobák kaphatók kedvező fizetési feltételek mellett is. Elvállalunk: szállodák, éttermek, kávéházak, üzletek, bankok stb. modern berendezését.

Victoria Faipari Műbutorgyár rt.
Tárgu-Mureș—Marosvásárhely

Gyártelep: Str. Bererie (Sörház-utca) 17. Üzlethelyiség: Szt. Georg (Szentgyörgy-u.) 5.

Hirdetmény

Közírré tesszük, hogy Cluj városában a legközelebbi

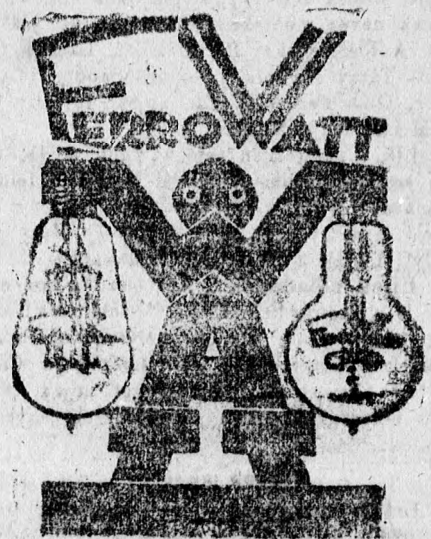
országos állatvásár

1923 március 9, 10 és 11-én tartatik meg. Ezen vásárra mindenféle egészséges marha szabadon felhajtható. Kirakódó vásár március 12-én.

Cluj, la 14 februarie 1923.

s. s. Dr. Iulian Pop,
primar.

Cégláblákat legolcsóbban készít **JAKAB** Strada Regala 12a. (volt Majális-utca). 1816

A legjobb minőségű lámpa!
Ha takarékos akar lenni, csak ezen félvattos lámpát használja!